

Een onthechte blik op de wereld

Nu China volop in de kijker staat, is het zeker de moeite om te horen wat de Australische Chinees William Yang daarover te vertellen heeft. Zijn optreden op Kunstenfestivaldesarts in 2005 is immers een van mijn allermooiste festivalherinneringen.

Yang 'doet' het meestal met weinig middelen, eigenlijk nauwelijks meer dan dia's van zijn vele reizen. Al is een diavoorstelling zelden synoniem voor een spannend avondje uit, bij Yang pakt het anders uit.

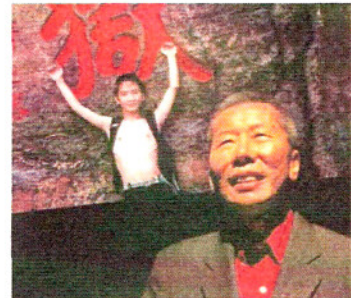
In *Objects for meditation* nam hij zijn publiek mee op een lange reis, die begon bij zijn flat in Sydney. Met enkele anekdotes gunde hij ons een blik in zijn intimiteit. Hij leerde ons meteen dat ook het onmogelijkste belang heeft en zelfs een bron van kennis kan zijn.

Dit huis-, tuin- en keukenverhaal was echter slechts de opstap naar een groter verhaal over de ontheemding die velen anno 2005 trof. Met anekdotes over plekken over de hele aarde bevroeg hij zich telkens weer over de manier waarop mensen met kwesties als identiteit, ontheemding en onderdrukking omgaan.

Uit zijn verhalen sprak veel mededogen en een sterk besef van de beperkingen van de menselijke geest. Bitterheid of cynisme zijn Yang vreemd. Zonder ideologische agenda biedt hij een heldere, onthechte blik op de wereld. Die blijkt dan soms toch een mooie plek te zijn. Het gaat niet over wat we belangrijk horen te vinden, maar over wat het alledaagse bijzonder, uniek, soms ook bedroevend, kan maken.

Als zo iemand spreekt over de evolutie in *China* van 1989 - de opstand op het Plein van de Hemelse Vrede - tot nu, dan kan dat niet anders dan belangwekkend zijn.

China, 28-31/5, **Théâtre 140**, Eugène Plaskyalaan 140, 1030 Schaarbeek.

Liefde-haatverhouding met een harp

De choreografe Aydin Teker is in de Turkse danswereld een referentie. Ze brak niet alleen internationaal door, ze heeft als docente aan de Mimar Sinan Universiteit in Istanbul een grote invloed op jonge dansers. Met een van hen, Ayse Orhon, maakte ze *Hars*, het Turkse woord voor harp.

Hars is dan ook een stuk voor een vrouw en een ongewoon sterke harp in polycarbonaat. Dat is ook nodig: Orhon betokkelt het instrument immers niet maar misbruikt het als een soort klimrek. Met dat klimrek gaat ze, in een lange reeks oefeningen, steeds meer een twee-eenheid vormen.

Die oefeningen produceren ook muziek: Orhon bespeelt de snaren met haar hele lichaam, tot haar voeten toe. Op advies van componist Evrim Demirel werd het instrument op ongewone wijze gestemd om bijzondere klankeffecten te bekomen. Muzikaal heeft *Hars* zo iets weg van de manier waarop John Cage ooit piano's pre-

pareerde om nieuwe klanken te bekomen.

Hars biedt echter vooral hoogst intrigerende beelden. Soms zie je haast de schilderijen van Jeroen Bosch, waarop een speler aan de snaren van een harp opgehangen is. Het instrument als een martelwerktuig. Niet toevallig: Orhon leerde het instrument als kind bespelen, vaker wel dan niet tegen haar zin.

Het slot van het stuk biedt de apotheose van de groeiende symbiose tussen vrouw en instrument. Orhon schuift met haar onderlijf en benen in de voet van de harp en verandert zo in een zeemeermin, maar dan met een harp bij wijze van vissenstaart. Die staart laat ze omhoog en omlaag zwieren terwijl ze rondwentelt op het podium. Dat is zowel technisch verbluffend als visueel fascinerend.

Hars, 10-15/5, **Les Briggittines**, Korte Briggittinenstraat, 1000 Brussel.